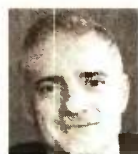

ΓΝΩΜΗ

Οι σχέσεις Ελλάδας - Βόρειας Μακεδονίας και η ενεργειακή συνεργασία

Παρά τη διακρουγμένη θέση της για τη Συμφωνία των Πρεσπών, ως μια «κακή συμφωνία», η νέα ελληνική κυβέρνηση ξεκαθάρισε ότι τη σέβεται και ότι δεσμεύεται απ' αυτήν. Η στάση ωστόσο που έχει ακολουθήσει απέναντι στη Βόρεια Μακεδονία, σε μια σειρά από ζητήματα που αφορούν τις διμερείς σχέσεις προκαλεί εύλογες απορίες ως προς τις προθέσεις της. Κυβερνητικοί αξιωματούχοι αποφεύγουν την οποιαδήποτε αναφορά στο λεγόμενο Σχέδιο Δράσης (Action Plan) που είχε συμφωνηθεί από την Αθήνα και τα Σκόπια τον Απρίλιο του 2019, ως προς την

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΧΡΗΣΤΙΔΗ

ανάπτυξη των διμερών τους σχέσεων. Στα τέλη του Σεπτεμβρίου 2020 η κυβέρνηση, υπό τον φόβο αρνητικών αντιδράσεων βουλευτών της ΝΔ, απέσυρε από τη Βουλή τρεις διμερείς συμφωνίες τις οποίες είχε καταθέσει για κύρωση: για την ίδρυση Συντονιστικής Επιτροπής για τη διμερή οικονομική συνεργασία, για την επιτάχυνση της διαδικασίας ένταξης της Βόρειας Μακεδονίας στην ΕΕ και για την Εναέρια Αστυνόμευση του FIR της Βόρειας Μακεδονίας. Ενώ διαπιστώνει κανείς επίσης ότι ακόμη δεν έχουν υλοποιηθεί οι αλλαγές που συμφωνήθηκαν από τη Μεικτή Διεπιστημονική Επιτροπή Εμπειρογνομώνων στο κρίσιμο ζήτημα των αλλαγών στα σχολικά εγχειρίδια των δύο χωρών. Υπάρχει όμως ένας τομέας στον οποίον, μετά τον Ιούνιο του 2019, έχει σημειωθεί μια αξιοσημείωτη κινητικότητα: αυτός της ενέργειας. Τον Σεπτέμβριο του 2019 οι υπουργοί Ενέργειας των δύο χωρών διεξήγαγαν συζητήσεις για την αναβάθμιση της σύνδεσης των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας (δεν είναι ευρύτερα γνωστό, αλλά Ελλάδα και Βόρεια Μακεδονία εδώ και χρόνια εμπορεύονται μεταξύ τους ηλεκτρική ενέργεια). Υπουργικές συζητήσεις έγιναν και για το θέμα της σύνδεσης της Βόρειας Μακεδονίας στον αγωγό φυσικού αερίου TAP που διασχίζει τη βόρεια Ελλάδα. Ενώ κατά την πρόσφατη επίσκεψη του Ζόραν Ζάεφ στην Αθήνα, στα μέσα Σεπτεμβρίου, εκδηλώθηκε ενδιαφέρον και για τη συμμετοχή της Βόρειας Μακεδονίας στην κατασκευή του θερματικού σταθμού υδροποιημένου φυσικού αερίου στην Αλεξανδρούπολη, ένα project στο οποίο ήδη έχει συμφωνηθεί η συμμετοχή της Βουλγαρίας. Μεγάλες εταιρείες, όπως η ΑΔΜΗΕ και η ΔΕΣΦΑ, επιδιώκουν, ουσιαστικά σπρίζοντας, την αναβάθμιση της ενεργειακής διασυνδεσιμότητας (connectivity) ανάμεσα στις δύο χώρες. Το ίδιο και τα ΕΛΠΕ, τα οποία κατέχουν μια «στρατηγικής σημασίας» θέση στην ενεργειακή αγορά της Βόρειας Μακεδονίας. Ιδιαίτερα τα ΕΛΠΕ, αναμένουν την επαναλειτουργία του αγωγού πετρελαίου που συνδέει τη Θεσσαλονίκη με τα Σκόπια, ο οποίος σταμάτησε το 2013, προκαλώντας μια σημαντική οικονομική ζημιά και οδηγώντας σε νομική αντιπαράθεση τα ΕΛΠΕ με τις αρχές της γειτονικής χώρας. Η αναβάθμιση της ενεργειακής συνεργασίας Ελλάδας - Βόρειας Μακεδονίας θα έχει οφέλη και για τις δύο χώρες, ενώ θα ενισχύσει τη θέση της Ελλάδας στον τόσο σημαντικό γεωπολιτικό, ενεργειακό χάρτη της περιοχής.